

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 13.2.2002
COM(2002) 79 τελικό

**Δεύτερη έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο
σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής της απόφασης 96/411/ΕΚ του Συμβουλίου για τη
βελτίωση των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών**

Δεύτερη έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο

σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής της απόφασης 96/411/ΕΚ του Συμβουλίου για τη βελτίωση των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών

1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1. Η παρούσα έκθεση αναφέρεται στην εφαρμογή της απόφασης 96/411/ΕΚ¹ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2298/2000/ΕΚ² του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2000, για τη βελτίωση των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών, γνωστότερη ως TAPAS³.
2. Οι παράγραφοι 2 και 3 αναφέρονται στο γενικό πλαίσιο εντός του οποίου εφαρμόζονται οι δράσεις TAPAS, ιδίως εκείνες που προκύπτουν από αλλαγές της κοινής γεωργικής πολιτικής.
3. Η παράγραφος 4 της παρούσας έκθεσης περιγράφει συνοπτικά τις δράσεις που αναλήφθηκαν κατά την περίοδο 1996-2002, κατατάσσοντάς τες με βάση τις εξής 3 κατηγορίες :
  - α) Ελάφρυνση του φόρτου εργασίας
  - β) Βελτιώσεις
  - γ) Νέες εφαρμογές
4. Η επιτευχθείσα πρόοδος, δράση προς δράση, περιγράφεται λεπτομερώς στην παράγραφο 5. Οι συνοπτικοί πίνακες των παραρτημάτων 1 έως 3 συμπληρώνουν τις πληροφορίες που παρέχονται στο κείμενο.
5. Στην παράγραφο 6 (Συμπεράσματα) περιλαμβάνονται εκτιμήσεις γενικού χαρακτήρα. Προκύπτει μια θετική αξιολόγηση των έργων που ξεκίνησαν και παρουσιάζονται επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ της συνέχισης των προσπαθειών προσαρμογής του κοινοτικού στατιστικού συστήματος. Έτσι, προτείνεται η συνέχιση των δράσεων TAPAS κατά την περίοδο 2003-2007.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση καταρτίζεται βάσει του άρθρου 11 της απόφασης του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1996 (96/411/ΕΚ), «για τη βελτίωση των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών», που αναθέτει στην Επιτροπή να την υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο πριν από την 1η Νοεμβρίου 2002 και μετά από διαβούλευση με τη μόνιμη επιτροπή γεωργικών στατιστικών. Έχει ως στόχο να κάνει μια επισκόπηση της κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της απόφασης και να υποβάλει «εφόσον κριθεί απαραίτητο,

¹ Ε.Ε. αριθ. L 162, της 1.7.1996, σ.14

² Ε.Ε. αριθ. L 263, της 18.10.2000, σ.1.

³ Από τα αγγλικά «Technical Action Plan for Agricultural Statistics».

προτάσεις για την παράτασή της». Η σημερινή υποβολή της έκθεσης υπαγορεύθηκε από την πείρα που αποκομίστηκε από την έκδοση της απόφασης 2298/2000/ΕΚ. Η παρούσα έκθεση υποβάλλεται σύμφωνα με τη διάταξη αυτή. Παρέχει μια συνολική εικόνα σχετικά με την πρόοδο των διάφορων δράσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της απόφασης του Συμβουλίου, καθώς και μια πρώτη αξιολόγηση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων, η οποία συνοδεύεται από ορισμένους προσανατολισμούς για τη συνέχιση της δράσης. Η διαδικασία έκδοσης και οι διεξοδικές συζητήσεις που προϋποθέτει στο πλαίσιο των διάφορων θεσμικών οργάνων και φορέων απαιτούν από την Επιτροπή να δρομολογήσει πρόωρα αυτές τις προτάσεις.

Μετά από μια παρουσίαση του γενικού πλαισίου, ιδίως των βασικών γραμμών εξέλιξης της ΚΓΠ, η έκθεση προβαίνει σε μια αξιολόγηση των ήδη επιτευχθέντων αποτελεσμάτων, η οποία συνοδεύεται από προτάσεις προσανατολισμού για τη συνέχιση της δράσης. Η παρούσα έκθεση εξετάζει στην αξιολόγησή της όλα τα σχέδια τεχνικής δράσης που υλοποιήθηκαν από την αρχή και επομένως και εκείνα που έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο ανάλυσης στην προηγούμενη έκθεση. Αυτό συμβαίνει επειδή συχνά υπάρχει μια αλληλοδιαδοχή των ετήσιων σχεδίων στη διάρκεια μιας πολυετούς περιόδου και επομένως είναι προσφορότερη μια συνολική ανάλυση, αλλά και επειδή μια αξιολόγηση όλων των έργων μπορεί περισσότερο να δώσει το πραγματικό μέτρο των πλεονεκτημάτων και των πιθανών αδυναμιών της εν λόγω δράσης.

Η απόφαση 96/411/ΕΚ, η οποία εγκρίθηκε στην πρώτη της έκδοση από το Συμβούλιο στις 25 Ιουνίου 1996, ήταν η κατάληξη μιας διεξοδικής εργασίας ανάλυσης στην οποία συμμετείχαν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, οι εθνικοί φορείς λήψης αποφάσεων και οι στατιστικοί επιστήμονες που ασχολούνται με τις γεωργικές στατιστικές. Στόχος της εν λόγω απόφασης είναι να φροντίσει ώστε οι κοινοτικές γεωργικές στατιστικές να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες πληροφόρησης που απορρέουν από τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής. Προς το σκοπό αυτό, προβλέπεται να λάβουν τα κράτη μέλη όλα τα απαραίτητα μέτρα για να προσαρμόσουν τα εθνικά τους συστήματα γεωργικών στατιστικών, λαμβάνοντας υπόψη τους τομείς που εμφανίζονται στα παραρτήματα I και II της απόφασης, καθώς και τους στόχους, τα χαρακτηριστικά και τα κριτήρια που αναφέρονται στο παράρτημα III της εν λόγω απόφασης. Οι δράσεις που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη κάθε χρόνο για την υλοποίηση των εν λόγω στόχων καθορίζονται στα σχέδια τεχνικής δράσης. Αυτά τα ετήσια σχέδια καταρτίζονται από την Επιτροπή έπειτα από γνωμοδότηση της μόνιμης επιτροπής γεωργικών στατιστικών. Η συμμετοχή στις δράσεις που προβλέπονται στα σχέδια δράσης γίνεται σε εθελοντική βάση.

Η Κοινότητα συμμετέχει στις δαπάνες που πραγματοποιεί κάθε κράτος μέλος για την προσαρμογή των εθνικών συστημάτων ή για τις προπαρασκευαστικές εργασίες που αφορούν νέες ή αυξανόμενες ανάγκες, οι οποίες προβλέπονται στο πλαίσιο ενός σχεδίου τεχνικής δράσης. Η χρηματοδοτική αυτή συμμετοχή είναι χρονικά περιορισμένη. Στόχος της είναι να διευκολύνει την πειραματική εφαρμογή ή την καθιέρωση μεθόδων και συστημάτων συλλογής που ανταποκρίνονται στις ανάγκες στατιστικής πληροφόρησης που ορίζονται στο σχέδιο τεχνικής δράσης. Μετά την εκτέλεση του σχεδίου, τα κράτη μέλη πρέπει να είναι, κατ' αρχήν, σε θέση να διαβιβάζουν τακτικά στην Επιτροπή τις απαιτούμενες πληροφορίες σύμφωνα με τις μεθόδους και τα συστήματα που καθιερώθηκαν.

3. Η ΚΓΠ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

Δύο βασικές μορφές εξελίξεων εντοπίστηκαν έως σήμερα ως στοιχεία που χρειάστηκε να ληφθούν υπόψη στην αναδιοργάνωση των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών που έγινε στα μέσα της δεκαετίας του '90. Πρώτον, η ταχύτερη διάθεση των πληροφοριών στους χρήστες· αυτό σημαίνει συντομότερες προθεσμίες «παράδοσης» των δεδομένων στη Eurostat και τήρηση των προθεσμιών από όλα τα κράτη μέλη (ΚΜ), καθώς επίσης και συντομότερο χρόνο επεξεργασίας από τη Eurostat των πληροφοριών που λαμβάνει, εξασφαλίζοντας τουλάχιστον κοινό επίπεδο αξιοπιστίας και εναρμόνισης. Σε αυτές κυρίως τις πτυχές επικεντρώθηκαν τα πρώτα ετήσια σχέδια δράσης ΤΑΡΑΣ. Κατόρθωσαν να βελτιώσουν πολύ την κατάσταση που υπήρχε προηγουμένως. Όχι μόνο συντομεύοντας αισθητά τις προθεσμίες διάθεσης των πληροφοριών αλλά επίσης ξαναοργανώνοντας τη συλλογή και τη διάδοση ορισμένου αριθμού πληροφοριών που δεν ήταν διαθέσιμες για κάποιο καιρό.

Το δεύτερο στοιχείο το οποίο είχε εντοπιστεί εκείνη την εποχή ως στοιχείο που έπρεπε να αναδιοργανωθεί αφορούσε τη θεματική κάλυψη των πληροφοριών που θα αποτελούσαν αντικείμενο συλλογής, επεξεργασίας και διάδοσης. Τα θέματα που επιλέχθηκαν έχουν να κάνουν αφενός με τις περιβαλλοντικές πτυχές (γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες και δείκτες βιώσιμης ανάπτυξης, που προκύπτουν από την ανάγκη ένταξης της περιβαλλοντικής διάστασης στην ΚΓΠ αλλά και σε άλλες κοινοτικές πολιτικές) και, αφετέρου, με την κατανομή των πληροφοριών για τις «αγροτικές περιοχές». Ακόμη και αν η τελευταία αυτή ανάγκη αφορά θεματικούς τομείς που υπερβαίνουν κατά πολύ τη γεωργία, το παρόν κείμενο αφορά μόνο τις στατιστικές πληροφορίες για τη γεωργία που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη, «δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ». Τα ετήσια σχέδια δράσης ΤΑΡΑΣ βοήθησαν να ενισχυθεί η εταιρική σχέση ΕΕ/ΚΜ και, χάρη σ' αυτό το γεγονός, να ευοδωθούν οι πιο επείγουσες προσαρμογές στις κοινοτικές γεωργικές στατιστικές. Ωστόσο μένει ακόμη πολύς δρόμος να γίνει όσον αφορά τις τελευταίες πτυχές που αναφέρθηκαν. Η συμπερίληψη της περιβαλλοντικής πτυχής στις γεωργικές στατιστικές απαιτεί ακόμη κοπιώδεις προσπάθειες όσον αφορά τις στατιστικές διάρθρωσης, τους γεωργικούς λογαριασμούς καθώς και τη συνέχιση ειδικών συλλογών δεδομένων. Ακόμη χρειάζεται να αναπτυχθούν συνθετικές εργασίες έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες, οι δείκτες βιώσιμης ανάπτυξης και, γενικά, ένα οπλοστάσιο πληροφοριών για τον αγροτικό κόσμο που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών. Οι εργασίες αυτές επιβάλλουν τη διατήρηση των ΤΑΡΑΣ για μερικά ακόμη χρόνια. Χωρίς ένα τέτοιο εργαλείο, δεν θα υλοποιηθούν οι ρυθμίσεις προτεραιότητας. Ένας από τους κύριους στόχους των τελευταίων σχεδίων ήταν να βελτιωθεί η ποιότητα ορισμένων πληροφοριών προτεραιότητας αντί να διευρυνθεί το πεδίο των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών. Τη στιγμή αυτή φαίνεται επιβεβλημένη μια προσπάθεια σε αυτό το πεδίο.

Ωστόσο, *desiderata* όπως η διεύρυνση του πεδίου που καλύπτουν οι γεωργικές στατιστικές συνεπάγονται, σε ένα περιβάλλον στο οποίο οι πόροι δεν είναι μόνο περιορισμένοι αλλά υπάρχει και τάση μείωσής τους, σημαντικές αναδιοργανώσεις του στατιστικού εξοπλισμού των ΚΜ. Οι πόροι αυτοί, ιδίως δε οι ανθρώπινοι πόροι, μολονότι βελτιώνονται σταθερά ως προς την αποτελεσματικότητά τους, έχουν τα όριά τους που πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν αποφασίζονται τέτοιου είδους έργα. Απαιτούν τον καθορισμό νέων προτεραιοτήτων, ενδεχομένως την εγκατάλειψη ή/και την πραγματοποίηση βαθιών λίγο πολύ αλλαγών στις μεθοδολογίες συλλογής/επεξεργασίας ορισμένων στατιστικών (που μπορεί να έχουν ή και να μην έχουν επιπτώσεις στην «κάλυψη» των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται). Για παράδειγμα, λύσεις όπως ο καλύτερος σχεδιασμός των δειγμάτων έτσι ώστε οι έρευνες να είναι φθηνότερες, χωρίς να επηρεάζεται η αξιοπιστία τους, ή «ρίζικες» τροποποιήσεις στη

μεθοδολογία συλλογής ορισμένων πληροφοριών : αντικατάσταση των δειγμάτων από πάνελ εμπειρογνομόνων, μείωση της συχνότητας διεξαγωγής των ερευνών κτλ. Ένας άλλος άξονας εργασίας είναι ακόμη η πρόβλεψη νέων απλουστεύσεων στις πληροφορίες που παρέχονται σήμερα στη Eurostat, όπως ο περιορισμός του αριθμού των μεταβλητών σε ορισμένες έρευνες. Το τελευταίο αυτό είδος λύσης έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο εξελίξεων στο πλαίσιο του TAPAS, αφού έχουν εισαχθεί σημαντικές τροποποιήσεις στις στατιστικές εργασίες που αποτελούν μέρος του «κοινοτικού κεκτημένου» κατά την έγκριση της απόφασης του Συμβουλίου. Αυτό έγινε προκειμένου να ελευθερωθούν οι απαραίτητοι πόροι για την εφαρμογή των σχεδίων δράσης που είχαν εγκριθεί ως τότε. Οι προσπάθειες αυτές δεν εμποδίζουν την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις προς την ίδια κατεύθυνση, εφόσον κάτι τέτοιο κριθεί αιτιολογημένο, έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι απαραίτητες προσαρμογές στα στατιστικά συστήματα και να μειωθεί ταυτόχρονα ο φόρτος για τα ΚΜ.

4. ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ TAPAS

Η απόφαση 96/411/ΕΚ τίθεται σε εφαρμογή μέσω των ετήσιων «σχεδίων τεχνικής δράσης» που θεσπίζονται από την Επιτροπή και εφαρμόζονται σε συνεννόηση με τα ΚΜ. Από το 1996 έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα πέντε αποφάσεις για ισάριθμα ετήσια σχέδια. Τα κυριότερα στοιχεία τους παρουσιάζονται στο παράρτημα 1.

Η άλλη πτυχή της βασικής απόφασης, η ελάφρυνση του φόρτου εργασίας για τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, αποτέλεσε αντικείμενο διάφορων τροποποιητικών αποφάσεων των εν λόγω νομοθετικών πράξεων για τη διευκόλυνση της αναδιοργάνωσης των σχετικών στατιστικών πράξεων. Το παράρτημα 2 περιλαμβάνει τις νομοθετικές διατάξεις που έχουν θεσπιστεί γι' αυτό το σκοπό.

Παρατίθεται παρακάτω σύνοψη των κυριότερων αναπροσαρμογών του συστήματος των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών που έχουν εισαχθεί στο πλαίσιο του TAPAS.

4.1. Ελάφρυνση του φόρτου εργασίας

Αφορά τους εξής τομείς (βλέπε επίσης παράρτημα 2) :

- Έρευνες για τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων : απλούστευση και αναδιάρθρωση του καταλόγου χαρακτηριστικών·
- Έρευνες για τις αμπελουργικές εκτάσεις : εφαρμογή μιας πιο ευέλικτης προσέγγισης όσον αφορά, ιδίως, την ημερομηνία διεξαγωγής της βασικής έρευνας, τη χρήση των στοιχείων που προέρχονται από το αμπελουργικό μητρώο ·
- Έρευνες για τα οπωροφόρα δέντρα : προαιρετική εφαρμογή της διαβίβασης ορισμένων στοιχείων και μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά διάφορες μεθοδολογικές πτυχές ·
- Έρευνες ζωικού κεφαλαίου : εφαρμογή της έννοιας «agriflex», δηλαδή προσαρμογή της συχνότητας των ερευνών και του χρονοδιαγράμματός τους ανάλογα με τη σπουδαιότητα του ζωικού κεφαλαίου σε κάθε κράτος μέλος ·
- Έρευνες χοιροειδών : χορήγηση παρεκκλίσεων σε ορισμένα κράτη μέλη όσον αφορά τον αριθμό ερευνών και ευμενέστερη μετατροπή των ημερομηνιών των ερευνών·

- Στατιστικές στο γαλακτοκομικό τομέα : κατάργηση των εβδομαδιαίων στατιστικών · κατάργηση των στατιστικών για την καζείνη · μείωση ορισμένων ετήσιων στατιστικών και ελάφρυνση των στατιστικών για τη διάρθρωση των γαλακτοκομικών εκμεταλλεύσεων.

4.2. Βελτιώσεις

Οι δράσεις αυτές αφορούν :

- Τις στατιστικές παραγωγής οπωροκηπευτικών : βελτίωση των μεθοδολογιών και ταχεία διαβίβαση των στοιχείων παραγωγής ορισμένων οπωροκηπευτικών ·
- Τα ισοζύγια εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τα ισοζύγια διατροφής των ζώων.

4.3. Νέες εφαρμογές

Η Επιτροπή συμμετείχε χρηματοδοτικά στα έργα ανάπτυξης που ξεκίνησαν τα κράτη μέλη στους εξής τομείς :

- Πρώιμες εκτιμήσεις των σπορών σιτηρών και μεγάλων καλλιεργειών
- Περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες των γαλακτοκομικών προϊόντων
- Προβλέψεις παραγωγής κρεάτων
- Χρήση φυτοφαρμάκων
- Γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες ·
- Περιβαλλοντικές πτυχές των γεωργικών οικονομικών λογαριασμών.

Παρέχεται, στη συνέχεια, σύντομη περιγραφή του σταδίου προόδου των διαφόρων αυτών δράσεων. Το παράρτημα 3 παρουσιάζει ανακεφαλαιωτικούς πίνακες ανά δράση.

5. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο των τεσσάρων ετήσιων σχεδίων δράσης (TAPAS 1996-97, TAPAS 1998, TAPAS 1999 και TAPAS 2001) που αποφάσισε η Επιτροπή μέχρι σήμερα διατέθηκε ποσό ύψους 3,8 εκατομμυρίων ευρώ από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για τα έργα βελτίωσης των κοινοτικών γεωργικών στατιστικών. Με το TAPAS 2002, το τελευταίο σήμερα ετήσιο σχέδιο δράσης, θα διατεθεί ένα εκατομμύριο ευρώ επιπλέον στα έργα αυτά. Τα ποσά αυτά αντιπροσωπεύουν ωστόσο μέρος μόνο των πραγματικών δαπανών. Οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι ήταν πολύ σημαντικότεροι, αφού το πραγματικό κόστος των περισσότερων δράσεων υπερέβαινε, σε πολλές περιπτώσεις, την κοινοτική συμμετοχή. Πράγματι, τα ποσά που διατέθηκαν από τα ΚΜ για να καλυφθεί η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους των δράσεων και της συνεισφοράς από τον κοινοτικό προϋπολογισμό είναι μεγαλύτερα τις περισσότερες φορές από αυτή τη συνεισφορά. Η συνεισφορά αυτή, λόγω του «καταλυτικού» της ρόλου, επιβεβαίωσε πόσο σημαντική είναι για την εφαρμογή δράσεων προσαρμογής των γεωργικών στατιστικών. Οι δυσκολίες που διαπιστώθηκαν με την εκτέλεση του προϋπολογισμού στα τρία πρώτα σχέδια οδήγησαν την Επιτροπή να προτείνει το 1999, μαζί με την παράταση της περιόδου εκτέλεσης, μια αλλαγή στη διαδικασία

διαχείρισης των δράσεων TAPAS. Η αλλαγή αυτή ήταν η αντικατάσταση του εκ των προτέρων καθορισμού των χρηματοδοτικών φακέλων που τίθενται στη διάθεση των ΚΜ από μια διαλογική διαδικασία συνεννόησης που καταλήγει στην ανάληψη σταθερών δεσμεύσεων από την Επιτροπή και τα ΚΜ. Η αλλαγή αυτή, η οποία έγινε δεκτή από το ΕΚ και από το Συμβούλιο, επιτρέπει να αναμένονται ακόμη πιο πειστικά αποτελέσματα από τα τρέχοντα σχέδια δράσης (TAPAS 2001 και 2002) και μεγαλύτερα ποσοστά εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Η μέχρι σήμερα εξέλιξη του TAPAS 2001, πρώτου ετήσιου σχεδίου δράσης που αναπτύχθηκε στο νέο αυτό πλαίσιο, και τα αποτελέσματα που μπορούν λογικά να προβλεφθούν από το TAPAS 2002 οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν εξ ολοκλήρου.

Οι δύο σειρές ετήσιων σχεδίων, η πρώτη βάσει της απόφασης του 1996 του Συμβουλίου (ετήσια σχέδια δράσης TAPAS 1996-97, 1998 και 1999) και η δεύτερη μετά από σημαντικές τροποποιήσεις που εισήγαγαν το ΕΚ και το Συμβούλιο το 2000 (ετήσια σχέδια δράσης 2001 και 2002) εφαρμόστηκαν ωστόσο όχι χωρίς κάποιες δυσκολίες. Στα συνήθη προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εκκίνηση νέων εγχειρημάτων πρέπει να προστεθούν ο πολύ σύντομος χρόνος εφαρμογής και η καθυστερημένη δημοσίευση των αποφάσεων που πλαισιώναν τα ετήσια σχέδια δράσης. Αυτό εξηγεί ιδίως την ανάγκη ομαδοποίησης των σχεδίων 1996 και 1997 και αναβολής του σχεδίου 2000. Παρόλες τις δυσκολίες, όπως θα έχουμε την ευκαιρία να δούμε στη συνέχεια αναλυτικότερα, σημειώθηκαν σημαντικές πρόοδοι σε όρους : ¹⁾ εναρμόνισης και συνοχής των αποτελεσμάτων που διαβιβάζονται στη Eurostat από τα ΚΜ, ²⁾ μείωσης του χρόνου διάθεσης των δεδομένων, ³⁾ ομοιογένειας των διαβιβαζόμενων αποτελεσμάτων, ⁴⁾ στατιστικής κάλυψης, ⁵⁾ συντομότερων προθεσμιών διαβίβασης και, κυρίως, ⁶⁾ προσαρμογής στις ανάγκες των χρηστών, ιδίως στις ανάγκες των κοινοτικών θεσμικών οργάνων.

5.1. Πρώιμη εκτίμηση για τις σπορές

Αναγνωρίζεται ευρέως η ανάγκη να διατίθενται πολύ νωρίς, σε κοινοτικό επίπεδο, εκτιμήσεις των χειμερινών και εαρινών σπορών για τις κύριες καλλιέργειες και, ειδικότερα, για τα σιτηρά και τα ελαιούχα. Η ορθή διαχείριση των γεωργικών αγορών και η κατάρτιση αξιόπιστων δημοσιονομικών προβλέψεων απαιτούν αξιόπιστες και προπαντός πρώιμες πληροφορίες. Πριν όμως από την εφαρμογή της απόφασης TAPAS, οι εν λόγω πληροφορίες ήταν διαθέσιμες, για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολύ καθυστερημένα.

Προκειμένου να πληρωθεί το κενό αυτό, δρομολογήθηκε μια δράση TAPAS στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης 1996/1997, 1ου μέρους. Σημειώθηκε ευρύτατη συμμετοχή των κρατών μελών στην εν λόγω δράση. Πράγματι, 14 κράτη μέλη υπέβαλαν δράση στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου δράσης. Εξάλλου, αν και δεν υπέβαλε δράση, το δέκατο πέμπτο κράτος μέλος, το Λουξεμβούργο, διαβίβαζε ωστόσο εμπρόθεσμα τα στοιχεία πρώιμων εκτιμήσεων. Προκειμένου να επιτραπεί η εδραίωση των εργαλείων που αναπτύχθηκαν κατά το πρώτο αυτό σχέδιο δράσης, αποφασίστηκε να παραταθεί η κοινοτική υποστήριξη στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης 1998.

Ο πίνακας του παραρτήματος παρέχει μια συνολική εικόνα των δράσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο αυτό. Συνάγεται ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν καθιερώσει κλασικές στατιστικές έρευνες με συνεντεύξεις ενός περιορισμένου δείγματος γεωργών. Ένα μόνο κράτος μέλος χρησιμοποίησε εδαφικά πάνελ και ένα άλλο προέβη σε συνεντεύξεις εμπειρογνομόνων τομέα.

Η σύγκριση των στοιχείων TAPAS του Φεβρουαρίου και του Μαΐου 1997 με τα επίσημα στοιχεία του Οκτωβρίου 1997 παρουσιάζει απολύτως ικανοποιητικά αποτελέσματα όσον αφορά τις κύριες καλλιέργειες οι οποίες έχουν ενδιαφέρον (μαλακό σιτάρι, κριθάρι, αραβόσιτος, αγριοκράμβη, ηλιάνθος) για 12 από τις 14 χώρες που συμμετείχαν στη δράση. Σε σχέση με τα παραδοσιακά στοιχεία, οι πληροφορίες διατίθενται σήμερα τουλάχιστον πέντε μήνες νωρίτερα.

Το 1998 αυτά τα θετικά αποτελέσματα επιτεύχθηκαν για το σύνολο των 14 κρατών μελών που συμμετείχαν στη δράση. Από την ημερομηνία αυτή και μετά τα εν λόγω στοιχεία ενημερώνονται τακτικά και από τα 15 ΚΜ εντός των συμφωνημένων προθεσμιών.

5.2. Βελτίωση και ταχεία διαβίβαση των στατιστικών στον τομέα των οπωροκηπευτικών

Οι διαθέσιμες στατιστικές πληροφορίες σε κοινοτικό επίπεδο στον τομέα των οπωροκηπευτικών δεν ήταν αρκετά προσαρμοσμένες στις ανάγκες διαχείρισης της εν λόγω αγοράς. Η κατάσταση αυτή οφείλεται, εν μέρει, στις ιδιαιτερότητες του υπό εξέταση τομέα : πολλαπλότητα και ποικιλία των προϊόντων που καλύπτει, φθαρτός χαρακτήρας των περισσότερων προϊόντων, άμεση διάθεση στην αγορά μεγάλου μέρους της παραγωγής, μεγάλος αριθμός μικρών εκμεταλλεύσεων, κ.λπ.

Προκειμένου να βελτιωθούν η ποιότητα και η πρωιμότητα της στατιστικής πληροφόρησης στον τομέα αυτό, δρομολογήθηκε μια δράση TAPAS στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης 1996/97, της οποίας οι στόχοι μπορούν να συνοψιστούν ως εξής :

- (1) παροχή στοιχείων από τα κράτη μέλη που δεν διαβίβαζαν καμία εκτίμηση παραγωγής ή υπέβαλλαν εκτιμήσεις με αρκετά έτη καθυστέρησης·
- (2) μείωση των προθεσμιών διαβίβασης των στοιχείων παραγωγής από τα κράτη μέλη·
- (3) βελτίωση της αξιοπιστίας των στατιστικών εκτάσεων.

11 χώρες περάτωσαν δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ή την επιτάχυνση της διαβίβασης των στοιχείων σχετικά με τα οπωρικά ή τα κηπευτικά ήδη από το 1997. Από τις χώρες αυτές, οι 5 πρότειναν ξεχωριστές δράσεις για τα οπωρικά και τα κηπευτικά, οι 3 επικεντρώθηκαν στα οπωρικά και οι 3 στα κηπευτικά. Συνολικά, ξεκίνησαν 19 δράσεις. Από τα 19 αυτά σχέδια, τα 12 αφορούν αναπροσαρμογές υφιστάμενων ερευνών σε εκμεταλλεύσεις (εκ των οποίων 9 συμπληρώνονται εν μέρει με τη χρήση άλλων πηγών πληροφοριών, όπως συνεντεύξεις με τις επαγγελματικές οργανώσεις), τα 4 αφορούν τα πάνελ και το 1 την τηλεπισκόπιση. Σε 4 χώρες χρησιμοποιήθηκαν οι διοικητικές πηγές, γεγονός που βοήθησε επιπλέον να μειωθεί ο φόρτος των ερωτώμενων. Το ετήσιο αυτό σχέδιο δράσης επέτρεψε σε 11 χώρες να βελτιώσουν τις μεθόδους εκτίμησης, να παράσχουν πληρέστερα στοιχεία και να συντομεύσουν τις προθεσμίες παράδοσης.

Η ανομοιογένεια των προτεινόμενων και δοκιμαζόμενων μεθόδων, τα διαφορετικά φάσματα προϊόντων για τα οποία διενεργούνται έρευνες στις διάφορες χώρες, η ανάγκη διεξαγωγής πολλών ερευνών κατά το ίδιο γεωργικό έτος στις μεσογειακές χώρες και άλλοι παράγοντες επέβαλαν να προταθεί η εφαρμογή αυτής της δράσης TAPAS σε μια περίοδο 3 σχεδίων. Περαιτώθηκαν μόλις οι δράσεις του τελευταίου (TAPAS 1999). Τα αποτελέσματα που σημειώθηκαν μπορούν να χαρακτηριστούν εξαιρετικά. Χάρη σε αυτή τη δράση, επτά συμμετέχουσες χώρες βελτίωσαν την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων. Οι προβλεπόμενοι στόχοι επιτεύχθηκαν από όλες τις συμμετέχουσες χώρες.

Τα πλέον ορατά αποτελέσματα των τριών αυτών ετήσιων δράσεων ήταν : το ποσοστό πλήρωσης της βάσης δεδομένων, που τώρα είναι πολύ πιο υψηλό από ό,τι ήταν πριν από την εφαρμογή της δράσης και η πρωιμότητα της αποστολής δεδομένων και άρα διαθεσιμότητας των αποτελεσμάτων. Ιδίως το ποσοστό πλήρωσης σημείωσε εξαιρετική βελτίωση αφού αγγίζει σήμερα το σύνολο σχεδόν της παραγωγής (κάποια δεδομένα που λείπουν αφορούν χώρες με χαμηλή παραγωγή). Ακόμη και αν πρόκειται για σημαντική βελτίωση ωστόσο, η Eurostat συνεχίζει τις προσπάθειες για την περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης και για την επίτευξη ενός ποσοστού πλήρωσης όσο το δυνατόν υψηλότερου.

5.3. Ισοζύγια εφοδιασμού και ισοζύγια διατροφής των ζώων

Τα ισοζύγια εφοδιασμού αποτελούν απαραίτητο εργαλείο για τη διαχείριση των γεωργικών αγορών στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής. Πολυάριθμες αποφάσεις με άμεσο και μη αμελητέο αντίκτυπο στην αγορά (όπως για παράδειγμα η δρομολόγηση ορισμένων μέτρων στήριξης της αγοράς) λαμβάνονται με βάση κατά πρόβλεψη ισοζύγια τα οποία καταρτίζει η Επιτροπή για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την τρέχουσα περίοδο, ή ακόμη για την επόμενη περίοδο, βασιζόμενη στις πληροφορίες που διαθέτει.

Τα ισοζύγια είναι πολύ μεγάλες και σύνθετες στατιστικές εργασίες, που πραγματοποιούνται με βάση «συμφωνίες κυρίων». Η σημασία τους ως εργαλείων παρακολούθησης της αγοράς του κάθε προϊόντος ποικίλλει ανάλογα με την κατάσταση του προϊόντος (τεταμένη ή αντιθέτως ισορροπημένη). Στην κατάσταση που βιώνουν οι περισσότερες εθνικές διοικήσεις, η οποία χαρακτηρίζεται από μείωση των ανθρώπινων και χρηματοοικονομικών πόρων, εφόσον η αγορά είναι ισορροπημένη, ιδίως δε εάν η κατάσταση αυτή διαπιστώνεται σε μεγάλες χρονικές περιόδους, η ενημέρωση με τα νέα στοιχεία ορισμένων ισοζυγίων τείνει να μην είναι και τόσο θέμα προτεραιότητας. Οι δράσεις TAPAS, οι οποίες δρομολογήθηκαν από την αρχή ακόμη της εφαρμογής αυτού του προγράμματος, έχουν ως στόχο, μεταξύ άλλων, να εξουδετερώσουν αυτή την τάση μέσω της ανάπτυξης πιο επιχειρησιακών μεθοδολογιών και διαδικασιών ενημέρωσης. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να συνοψιστούν ως εξής :

(1) ισοζύγια για τα φυτικά και ζωικά προϊόντα :

- ενημέρωση ή κατάρτιση ισοζυγίων εφοδιασμού,
- έργα και έρευνες για την καλύτερη αξιολόγηση ορισμένων καταχωρίσεων του ισοζυγίου (αποθέματα, κατανάλωση κ.λπ.)·

(2) ισοζύγια διατροφής των ζώων :

- ενημέρωση ή κατάρτιση ισοζυγίων εφοδιασμού,
- καλύτερη γνώση του εφοδιασμού και της κατανάλωσης των εμπορεύσιμων προϊόντων που προορίζονται για τη διατροφή των ζώων,
- μεθοδολογικές εργασίες για την καλύτερη αξιολόγηση ορισμένων καταχωρίσεων του ισοζυγίου (π.χ. : αποθέματα, συντελεστές μετατροπής, διαφοροποίηση των χρησιμοποιούμενων πόρων κ.λπ).

Ο σύνθετος χαρακτήρας των εξεταζόμενων θεμάτων επέβαλε την εφαρμογή αυτών των δράσεων σε μια περίοδο αρκετών χρόνων. Οι προτάσεις δράσεων των κρατών μελών για τα σχέδια τεχνικών δράσεων 1996/1997, 1998 1999 και 2001 αποσκοπούσαν, αφενός, να δημιουργήσουν τις δομές εκείνες που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν σε εύθετο χρόνο την

κατάρτιση των ισοζυγίων και, αφετέρου, να βελτιώσουν τις λιγότερο αξιόπιστες καταχωρίσεις του ισοζυγίου.

Για τα ισοζύγια εφοδιασμού φυτικών προϊόντων, οκτώ κράτη μέλη έχουν επωφεληθεί από δράσεις για τα συγκεκριμένα ισοζύγια τις οποίες ολοκλήρωσαν. Αυτό συνέβαλε στη σημαντική αύξηση του ποσοστού απαντήσεων σε αυτά τα ισοζύγια : +14% σε ένα χρόνο (από τον Ιούλιο του 1999 ως τον Ιούλιο του 2000). Για μια ομάδα χωρών, η δράση αυτή επέτρεψε να ξαναρχίσει η επεξεργασία και η παροχή αυτού του είδους πληροφοριών. Για μια άλλη ομάδα, κατέστησε δυνατή την τήρηση του χρονοδιαγράμματος αποστολής των πληροφοριών και την εξάλειψη των καθυστερημένων απαντήσεων. Πρέπει επίσης να επισημανθούν τα θετικά αποτελέσματα στα ισοζύγια εφοδιασμού, εκτός των ισοζυγίων που ενδιαφέρουν άμεσα, και σε άλλες στατιστικές εργασίες (λογαριασμοί, γεωργοβιομηχανικές στατιστικές κ.λπ.).

Όσον αφορά τα ισοζύγια διατροφής των ζώων, οι προτάσεις δράσεων των κρατών μελών αφορούσαν κυρίως τη γνώση των καταχωρίσεων των ισοζυγίων για τους πόρους (εκτίμηση της παραγωγής χονδροαλεσμένης ζωοτροφής, έρευνες για την παρασκευή ή την πώληση συμπυκνωμένων τροφών κ.λπ.) και επίσης τους τομείς εκείνους των ισοζυγίων που παρουσίαζαν την πιο αργή βελτίωση και τη μικρότερη αξιοπιστία (π.χ. αποθέματα, συντελεστές μετατροπής). Ορισμένα κράτη μέλη, που δεν διέθεταν ή δεν είχαν πλέον τα μέσα να υπολογίσουν ένα ισοζύγιο διατροφής των ζώων, πρότειναν την καθιέρωση ή επανακαθιέρωση μιας μεθόδου προσαρμοσμένης στις εθνικές δομές, η οποία αναπτύχθηκε βάσει των οδηγιών της Eurostat για την κατάρτιση ενός ισοζυγίου διατροφής των ζώων. Ορισμένα στοιχεία από τα «νέα» αυτά ισοζύγια διατροφής των ζώων έχουν ήδη διαβιβαστεί στην Eurostat. Επιπλέον, το μέρος «ζήτηση» των ισοζυγίων μελετήθηκε σε μεγάλο βαθμό χρησιμοποιώντας διαφορετικές πηγές : εμπειρογνώμονες, βιβλιογραφία, έρευνες κ.λπ. Έτσι, μπορέσαμε να δουλέψουμε με τα διάφορα είδη τροφών που συνιστούν αυτό το μέρος του ισοζυγίου. Οι πηγές δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τεκμηριωμένες. Όσον αφορά τη ζήτηση παρασχέθηκαν αναλυτικά συστήματα υπολογισμού και συνεκτιμήθηκαν τα αντίστοιχα εθνικά δεδομένα. Επιπλέον, επιχειρήθηκε μια κατανομή των ζωοτροφών ανάλογα με τα διάφορα ζωικά είδη, βάσει της σύνθεσης των ζωοτροφών, της νομοθεσίας για τις εν λόγω τροφές και των ενδείξεων των κατάλληλων τεχνικών προτύπων. Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι στο πλαίσιο των έργων αυτών εμφανίστηκαν μεγάλες δυσκολίες. Έτσι, τα περιφερειακά βασικά δεδομένα αποδείχθηκαν πολλές φορές ανεπαρκή. Επιπλέον, για ορισμένα δεδομένα, πρέπει να γίνονται συχνά εκτιμήσεις, για παράδειγμα στο μέρος «προσφορά» του ισοζυγίου και στην κατανομή των ζωοτροφών μεταξύ των διάφορων ζωικών ειδών, καθώς και στις παραμέτρους που τα ορίζουν.

Οι εργασίες για τα ισοζύγια διατροφής των ζώων πρέπει να συνεχιστούν στο μέλλον. Για να κατανοηθεί καλύτερα η προσφορά, ιδίως οι διάφορες μορφές χρήσης, χρειάζεται να εφαρμοστεί μια συμπληρωματική συλλογή δεδομένων παραγωγής στα λιβάδια. Ακόμη, πρέπει να εξεταστούν οι συντελεστές μετατροπής ως προς τη σταθερότητά τους καθώς και η δυνητική «ζήτηση» από πλευράς ζώων, προκειμένου να υπολογιστεί η ακριβής κατανάλωση ζωοτροφών από τα διάφορα είδη.

Στο σχέδιο δράσης 1999 οι περισσότερες εργασίες αφορούσαν τα ισοζύγια κρέατος πουλερικών και διατροφής των ζώων. Δύο ΚΜ ανέπτυξαν δραστηριότητες για το ισοζύγιο σίτου και το ισοζύγιο πατάτας και ένα άλλο υπέβαλε μια δράση για τη βελτίωση της επεξεργασίας δεδομένων του εξωτερικού εμπορίου, επομένως χρήσιμη για όλα τα ισοζύγια. Συνολικά οκτώ χώρες συμμετείχαν σε αυτή τη δράση, ενώ το συνολικό ποσό που διατέθηκε από την Επιτροπή ήταν 123.000 €.

Στο πλαίσιο του TAPAS 1999 οι τροποποιήσεις που έγιναν στη διαδικασία υπολογισμού των δεδομένων των ισοζυγίων ήταν κυρίως μεθοδολογικού χαρακτήρα. Μεταξύ αυτών υπήρχαν βελτιώσεις γενικότερου ενδιαφέροντος, όπως οι εργασίες των Φινλανδών που αφορούσαν το μηχανισμό επεξεργασίας δεδομένων για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές. Οι περισσότερες ωστόσο είναι βελτιώσεις που προέκυψαν από την εφαρμογή μιας καλύτερης μεθοδολογίας εκτίμησης (ισοζύγιο σίτου στην Ιταλία, ισοζύγιο διατροφής των ζώων στην Πορτογαλία, στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες) και από την καλύτερη κάλυψη των βασικών δεδομένων (οι προηγούμενες χώρες καθώς και η Σουηδία για το ισοζύγιο πατάτας). Η καλύτερη αυτή κάλυψη στηρίζεται μερικές φορές σε νέες έρευνες στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή άλλους φορείς της αντίστοιχης γραμμής παραγωγής.

Μέσω της εφαρμογής του TAPAS 2001 υλοποιήθηκαν έντεκα σχέδια. Ποσό 200.000 € θα δαπανηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υποστήριξη αυτών των έργων. Συμμετέχουν οκτώ χώρες, από τις οποίες μερικές με περισσότερα σχέδια.

Στον τομέα της ζωικής παραγωγής ορισμένες χώρες εργάζονται για τη βελτίωση των ισοζυγίων κρέατος πουλερικών (Ιταλία, Κάτω Χώρες και Πορτογαλία). Οι τρέχουσες μελέτες έχουν ως στόχο τη βελτίωση της μεθοδολογίας εκτίμησης και τη συλλογή όλων των απαραίτητων πληροφοριών για τον υπολογισμό των διάφορων καταχωρίσεων των ισοζυγίων κρέατος πουλερικών. Μετά την ολοκλήρωση αυτών των έργων θα είναι δυνατόν να διαβιβαστούν στη Eurostat και μηνιαία δεδομένα για τις σφαγές πουλερικών. Στην Αυστρία οι εργασίες αποσκοπούν στη βελτίωση του ισοζυγίου γάλακτος προκειμένου να πραγματοποιηθούν ορισμένες προσαρμογές λόγω της χρήσης διοικητικών δεδομένων αντί των ερευνών.

Όσον αφορά τα ισοζύγια φυτικών προϊόντων, τέσσερα σχέδια βρίσκονται σε εξέλιξη : η Αυστρία διεξάγει μια έρευνα για τη φυτική παραγωγή της οποίας σκοπός είναι η βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων και η συντόμευση του χρόνου διάθεσης των δεδομένων στους χρήστες. Η ποιότητα των δεδομένων έχει ελεγχθεί και το κόστος παραγωγής των εν λόγω στατιστικών έχει μειωθεί. Η Σουηδία εργάζεται για τη βελτίωση του ισοζυγίου πατάτας. Ο κύριος στόχος αυτής της δράσης είναι η διεξαγωγή μιας έρευνας στους γεωργούς σχετικά με τη χρήση των πατατών που συγκομίζονται (ζωοτροφές, σπορά, πώληση για κατανάλωση από τον άνθρωπο, πώληση στη βιομηχανία μεταποίησης, αποθεματοποίηση στη γεωργική εκμετάλλευση ή μη χρησιμοποιήσιμες). Μετά την ολοκλήρωση αυτού του σχεδίου, θα βελτιωθεί η ποιότητα αυτού του ισοζυγίου. Η δράση που υλοποιείται από το ΗΒ θα βελτιώσει την ποιότητα των βρετανικών ισοζυγίων σιτηρών εξετάζοντας τις συνιστώσες τους - τόσο μέσω ερευνών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όσο και σε άλλους παράγοντες της γραμμής παραγωγής. Η πρόταση αυτή αποτελεί συνέχεια της δράσης TAPAS που υποβλήθηκε (και περατώθηκε) το 1998 που αφορούσε μόνο τα σιτηρά που χρησιμοποιούνται ως τροφή για τα ζώα στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις της Αγγλίας και της Ουαλίας. Η Ισπανία και η Αυστρία εργάζονται επίσης για την ανανέωση των διαδικασιών εκτίμησης των ισοζυγίων τους για τη διατροφή των ζώων. Το Βέλγιο θα βελτιώσει την ποιότητα των ισοζυγίων εφοδιασμού, ιδίως όσον αφορά τις καταχωρίσεις «εξωτερικό εμπόριο» και «εσωτερική χρήση».

5.4. Βελτίωση των προβλέψεων παραγωγής κρέατων

Για την ορθή διαχείριση των αγορών κρέατος και την κατάρτιση δημοσιονομικών προβλέψεων, είναι ουσιώδες να διατίθενται, σε τακτά διαστήματα, αξιόπιστες στατιστικές πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη του ζωικού κεφαλαίου και προβλέψεις για την ακαθάριστη εγχώρια παραγωγή των διάφορων κρεάτων. Εδώ και λίγο καιρό όμως, οι εμπειρογνώμονες που είναι επιφορτισμένοι με την κατάρτιση των προβλέψεων στα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν αυξανόμενες δυσκολίες για τη λήψη των απαραίτητων βασικών

πληροφοριών σχετικά με το θέμα αυτό. Ύστερα από αίτημα ορισμένων κρατών μελών, ξεκίνησε ένας προβληματισμός γύρω από τον τρόπο με τον οποίο καταρτίζονται οι προβλέψεις, ιδίως με βάση τα αποτελέσματα των ερευνών σχετικά με το ζωικό κεφάλαιο.

Η Επιτροπή έκρινε ότι θα ήταν σκόπιμο να βελτιωθεί η κατάσταση αυτή αναλαμβάνοντας δράσεις σε όλα τα κράτη μέλη. Χάρη στις εν λόγω δράσεις θα μπορεί να διατίθεται, σύμφωνα με τους όρους των διαφόρων οδηγιών του Συμβουλίου στο σχετικό τομέα, μια αξιόπιστη πρόβλεψη της ακαθάριστης εγχώριας παραγωγής στα διάφορα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι προβλέψεις θα πρέπει να καταρτίζονται με βάση όλες τις διαθέσιμες προς το σκοπό αυτό πληροφορίες (ζωικό κεφάλαιο, τιμές, σφαγές, τεχνητή γονιμοποίηση κ.λπ.)

Η Επιτροπή επιθυμεί να επιτύχει βελτίωση στους ακόλουθους τομείς :

- Ενσωμάτωση άλλων πηγών πληροφόρησης πλην των ερευνών σχετικά με το ζωικό κεφάλαιο,
- Ενίσχυση των υφιστάμενων ερευνών,
- Τελειοποίηση της μεθοδολογίας πρόβλεψης,
- Συνεκτίμηση της εξέλιξης της κατανάλωσης.

Για την επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων, τα κράτη μέλη πρότειναν ποικίλες δράσεις, μεταξύ των οποίων :

- (1) Χρησιμοποίηση των διοικητικών δεδομένων που εξάγονται από εθνικές και κοινοτικές πηγές,
- (2) Βελτίωση υφιστάμενων μοντέλων,
- (3) Ανάλυση των δεδομένων των προηγούμενων ετών με σκοπό την ανάπτυξη οικονομομετρικού μοντέλου για την εκτίμηση και την πρόβλεψη του ζωικού κεφαλαίου, των σφαγών, των αριθμητικών στοιχείων για το εξωτερικό εμπόριο και, τέλος, της Ακαθάριστης Εγχώριας Παραγωγής,
- (4) Αντικατάσταση μέρους των ερευνών ζωικού κεφαλαίου με εκτιμήσεις βασισμένες σε δεδομένα προερχόμενα από άλλες πηγές, κυρίως δεδομένα σφαγείων και επαγγελματικών ενώσεων,
- (5) Αναζήτηση συσχετίσεων μεταξύ οικονομικών δεδομένων και δεδομένων για τις σφαγές.

Για το πρώτο σχέδιο δράσεων TAPAS εννέα κράτη μέλη παρουσίασαν προτάσεις δράσεων σχετικά με τις προβλέψεις ζωικής παραγωγής : 6 δράσεις αφορούν το ζωικό κεφάλαιο και κυρίως την ακαθάριστη εγχώρια παραγωγή των τομέων των χοιροειδών, βοοειδών και προβατοειδών/αιγοειδών, ενώ 3 δράσεις επικεντρώνονται στον τομέα των χοιροειδών. Οι εκθέσεις εκτέλεσης αυτών των δράσεων επικυρώθηκαν το 1999. Όσον αφορά το TAPAS 2001, τρεις χώρες υπέβαλαν σχέδια : η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η κοινοτική χρηματοδοτική συνεισφορά ήταν 44.000 €. Στην Ισπανία η σημασία του πτηνοτροφικού τομέα απαιτεί καλές στατιστικές και επομένως χρειάζονται πολλές προσπάθειες για τη βελτίωση των ισπανικών στατιστικών για την παραγωγή κρέατος πουλερικών και την για παραγωγή αβγών. Στις Κάτω Χώρες ο στόχος είναι να αξιολογηθούν οι διάφορες πηγές και να εναρμονιστούν τα δεδομένα προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερες προβλέψεις παραγωγής. Το βρετανικό σχέδιο έχει δύο κύριους στόχους : αφενός, να μελετήσει το δυναμικό των διοικητικών δεδομένων για τη βελτίωση της ποιότητας και τη

μείωση του χρόνου διάθεσης των αποτελεσμάτων σχετικά με το ζωικό κεφάλαιο και, αφετέρου, να μειώσει τον αριθμό των ερευνών στους γεωργούς.

Τα σχέδια αυτά επέτρεψαν στα κράτη μέλη που συμμετείχαν σε αυτή τη δράση να πραγματοποιήσουν πιο πλήρεις, πιο αξιόπιστες και πιο εναρμονισμένες προβλέψεις ζωικής παραγωγής. Οι εν λόγω προβλέψεις απαιτούν λεπτομερή γνώση του αριθμού των ζώων και της εξέλιξής του (γεννήσεις, θάνατοι και άλλες μετακινήσεις του ζωικού πληθυσμού). Η δράση βοήθησε επίσης να εξορθολογιστεί το κόστος παραγωγής των εν λόγω στατιστικών και να συντομευθούν οι προθεσμίες παροχής των πληροφοριών αυτών.

5.5. Περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες των γαλακτοκομικών προϊόντων

Λαμβανομένης υπόψη της αυξανόμενης σημασίας των πρωτεϊνούχων συστατικών του γάλακτος, καθίσταται όλο και σημαντικότερη η διάθεση στατιστικών πληροφοριών σχετικά με την περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες των διαφόρων γαλακτοκομικών προϊόντων. Σχετικά, η οδηγία 96/16/ΕΚ του Συμβουλίου ορίζει ότι, εντός τριών ετών μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας, τα κράτη μέλη προβαίνουν σε δοκιμαστικές καταγραφές ή μελέτες προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα διεύρυνσης των ετήσιων στατιστικών πληροφοριών ώστε να περιλαμβάνουν την περιεκτικότητα των κύριων γαλακτοκομικών προϊόντων σε πρωτεΐνες· ο στόχος είναι να αποφασιστεί να συμπεριληφθεί ενδεχομένως η νέα αυτή πληροφορία στους πίνακες διαβίβασης των ετήσιων δεδομένων.

Η Επιτροπή έκρινε σημαντικό να υποστηρίξει τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες με στόχο την ανάπτυξη ενός συστήματος συλλογής στατιστικών πληροφοριών σχετικά με την περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες των γαλακτοκομικών προϊόντων χρηματοδοτώντας μέρος των δαπανών που κρίνονται αναγκαίες για να συμπληρωθούν τα υφιστάμενα στοιχεία, κυρίως μέσω μεθοδολογικών εργασιών που αποσκοπούν στη συλλογή των ελλειπόντων στοιχείων.

Τέσσερα κράτη μέλη δεν θέλησαν να συμμετάσχουν στο σχέδιο δράσης TAPAS, αλλά έχουν παράσχει τα ετήσια αποτελέσματα για την περιεκτικότητα σε πρωτεΐνη βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 96/16/ΕΚ. Οι 11 χώρες που συμμετείχαν στη δράση επισήμαναν την ύπαρξη πολυάριθμων δυσκολιών, οι οποίες αφορούσαν τόσο τεχνικά προβλήματα συνδεόμενα με τη μέτρηση των μεταβλητών των ερευνών όσο και την προστασία του κατασκευαστικού απορρήτου εκ μέρους των γαλακτοκομικών επιχειρήσεων.

Τα αποτελέσματα που έστειλαν 6 κράτη μέλη μεταξύ Δεκεμβρίου 1998 και Ιανουαρίου 1999 αποτέλεσαν αντικείμενο μιας συνθετικής εργασίας (*Methods of Calculation and Estimation of Protein Content in Milk Products – Years 1997-1998*) που κατέδειξε ότι είναι εφικτές αυτού του είδους οι εκτιμήσεις. Τα δεδομένα που αφορούν την πρωτεΐνη στα κύρια γαλακτοκομικά προϊόντα θα παρέχονται τακτικά από τα κράτη μέλη βάσει συμφωνίας κυρίων η οποία επιτεύχθηκε κατά τη συνεδρίαση για τις στατιστικές γαλακτοκομίας στις 20/21 Νοεμβρίου 2000.

5.6. Χρήση φυτοφαρμάκων

Ένας από τους στόχους του πέμπτου σχεδίου δράσης για το περιβάλλον της ΕΕ είναι η μείωση του αντίκτυπου των φυτοφαρμάκων προκειμένου να διατηρηθούν οι φυσικοί πόροι και να ευνοηθεί η βιώσιμη γεωργία. Τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα της ΚΓΠ (κανονισμός αριθ. 2078/92 του Συμβουλίου) έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να ευνοείται η μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων από τους γεωργούς με την καταβολή αντιστάθμισης για κάθε απώλεια εισοδήματος που οφείλεται στη μείωση της χρήσης εισροών και συγκεκριμένα φυτοφαρμάκων. Προκειμένου να μετρηθεί η αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων και να

επιτευχθούν οι προαναφερόμενοι στόχοι, έχει σημασία η λήψη αναλυτικών πληροφοριών για τη χρήση φυτοφαρμάκων. Ταυτοχρόνως, διεξάγονται έρευνες σε επίπεδο ΕΕ με στόχο τη δημιουργία των κριτηρίων ταξινόμησης των φυτοφαρμάκων ανάλογα με τον αντίκτυπο που μπορούν να έχουν στο περιβάλλον. Ωστόσο αυτή η ταξινόμηση δεν θα χρησιμεύσει σε τίποτε εάν δεν είναι διαθέσιμα τα βασικά δεδομένα για τη χρήση των διάφορων ενεργών συστατικών.

Ουσιώδης παράγοντας στην εξέταση του καταλόγου των φυτοφαρμάκων - κατά την έννοια της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1991 - είναι η διαθεσιμότητα πληροφοριών για την επιτακτική λίγο πολύ, από πλευράς αγρονομίας, ανάγκη χρήσης των διάφορων φυτοφαρμάκων. Εάν τα δεδομένα για τη χρήση αυτών των προϊόντων δείχνουν ότι οι παραγωγοί δεν μπορούν να παραμείνουν ανταγωνιστικοί εάν δεν χρησιμοποιούν ένα συγκεκριμένο φυτοφάρμακο και εάν δεν υπάρχει καμία βιώσιμη εναλλακτική λύση, αυτό θα πρέπει να κριθεί κατά την εν λόγω εξέταση. Επομένως κατά την αξιολόγηση αυτή έχουν μεγάλη σημασία τα αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με τη χρήση. Πληροφορίες από τις οποίες προκύπτει ότι ένα συγκεκριμένο φυτοφάρμακο δεν χρησιμοποιείται πολύ ή ότι υπάρχουν ασφαλέστερες ή αποτελεσματικότερες εναλλακτικές λύσεις μπορούν να επιταχύνουν τη διαγραφή του από τον κατάλογο των εγκεκριμένων προϊόντων.

Η Επιτροπή επιθυμεί επομένως να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα προκειμένου να συνεχιστεί η συλλογή δεδομένων σχετικά με τη χρήση των φυτοφαρμάκων. Δεδομένου ότι ο κατάλογος των χρησιμοποιούμενων χημικών ουσιών και των καλλιεργειών στις οποίες χρησιμοποιούνται είναι πολύ μακρύς, τα κράτη μέλη μπορούν να πραγματοποιήσουν τα έργα σε μικρή κλίμακα, που θα τους επιτρέψει να βελτιώσουν με την πείρα τη μέθοδό τους και την απαραίτητη υλικοτεχνική υποστήριξη της εν λόγω συλλογής.

Το 1999 ήταν το έτος εκκίνησης των στατιστικών εργασιών σε κοινοτικό επίπεδο για τη χρήση των φυτοφαρμάκων στη γεωργία. Οι πρώτες χρηματοδοτήσεις TAPAS χορηγήθηκαν στις χώρες που ήταν έτοιμες να ξεκινήσουν τη συλλογή των δεδομένων αυτών ή που ήταν έτοιμες να ξεκινήσουν μεθοδολογικές εργασίες για τη μετέπειτα συλλογή δεδομένων. Δέκα χώρες πρότειναν τη συμμετοχή τους στη δράση. Για τις δέκα αυτές δράσεις κινητοποιήθηκε κοινοτική χρηματοδότηση ύψους 170.000 €. Οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν ήταν εκτεταμένες και πολυποίκιλες. Η Δανία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία εφάρμοσαν δοκιμαστικά διαδικασίες συλλογής που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν συστηματικά. Η Φινλανδία εκπόνησε μελέτη για τις πηγές από τις οποίες μπορούν να ληφθούν οι πληροφορίες αυτές. Διάφορες χώρες πραγματοποίησαν πιλοτικές έρευνες (Αυστρία, Πορτογαλία) ή προπαρασκευαστικές εργασίες (Ισπανία). Άλλες διενήργησαν έρευνες με δημοσκόπηση (Βέλγιο, Ιταλία). Οι εκθέσεις εκτέλεσης των έργων αυτών δείχνουν τη χρήση διαφορετικών διαδικασιών και μεθόδων συλλογής των πληροφοριών ανάλογα με τα κράτη μέλη. Ορισμένες από τις λύσεις που δοκιμάστηκαν είναι γενικού ενδιαφέροντος και θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από άλλα κράτη μέλη. Τα ζητήματα αυτά και οι διάφορες εμπειρίες παρουσιάστηκαν κατά τη διεξαγωγή σεμιναρίου στη Eurostat στις 20 Φεβρουαρίου 2001.

Το ετήσιο σχέδιο δράσης TAPAS 2001 επέτρεψε στα κράτη μέλη που είχαν ξεκινήσει έργα το 1999 να εδραιώσουν ή να επεκτείνουν τις εργασίες αυτές σε άλλες περιφέρειες ή καλλιέργειες ή να αξιοποιήσουν νέες πηγές. Έδωσε επίσης τη δυνατότητα σε άλλα κράτη μέλη να ξεκινήσουν τη συλλογή αυτών των πληροφοριών. Οι διάφορες δράσεις καλύπτουν μεθοδολογικές μελέτες και τη συλλογή δεδομένων (βλέπε παραπάνω) σε επίπεδο χώρας ή/και περιφερειακό. Δέκα χώρες εκδήλωσαν επιθυμία να συμμετάσχουν σε αυτή τη δράση. Η κοινοτική χρηματοδότηση που προβλέπεται για τα σχέδια αυτά είναι 209.000 €. Νέες πιλοτικές έρευνες για τη χρήση φυτοφαρμάκων για ορισμένες καλλιέργειες διεξάγονται στην

Ελλάδα και στο Βέλγιο και για τα οπωροκηπευτικά στην Ισπανία. Στην Πορτογαλία τα δεδομένα που είχαν συλλεγεί κατά την προηγούμενη δράση επικυρώνονται προκειμένου να αξιολογηθεί η δυνατότητα διεξαγωγής ευρύτερων ερευνών. Η Δανία, η Φινλανδία και οι Κάτω Χώρες μελετούν τις μεθόδους συλλογής περιφερειακών δεδομένων. Μέθοδοι εκτίμησης με βάση τα δεδομένα των πωλήσεων δοκιμάζονται και τελειοποιούνται από τη Γερμανία και τη Σουηδία. Οι δυνατότητες καλύτερης χρήσης των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων εξετάζονται από την Ιταλία.

Ο αριθμός των χωρών που συμμετέχουν στη δράση και η ποιότητα των εργασιών μαρτυρούν έναν πολύ θετικό απολογισμό. Η θέση σε εφαρμογή ενός νέου συστήματος στατιστικής πληροφόρησης εξακολουθεί να είναι μια αργή και δαπανηρή διαδικασία. Η συμβολή του «σχεδίου τεχνικής δράσης για την ανάπτυξη των γεωργικών στατιστικών» κατέδειξε, καθιστώντας εφικτές αυτές τις εργασίες, τη σημασία αυτού του εργαλείου για την ολοκλήρωση των απαραίτητων προσαρμογών στα εθνικά στατιστικά συστήματα. Η ευρεία συμμετοχή των κρατών μελών (11 από τα 15) και η ποιότητα των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν έως τώρα προμηνύουν πολύ θετικά αποτελέσματα.

5.7. Γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες

Το θέμα αυτό που είχε πρωτοεισαχθεί στο σχέδιο δράσης του 2001 συνδέεται με την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο ΕΚ με τίτλο «στατιστικές πληροφορίες που απαιτούνται όσον αφορά τους δείκτες για την παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών προβληματισμών στην κοινή γεωργική πολιτική» (COM(2001) 144).

Η Επιτροπή λοιπόν υποστηρίζει τις προτάσεις των κρατών μελών στον τομέα αυτό. Επιλέχθηκαν εννέα σχέδια από οκτώ χώρες. Η κοινοτική συνεισφορά που διατέθηκε ήταν 318.000 €. Μόλις ολοκληρωθούν αυτές οι εργασίες, θα καταστούν διαθέσιμες πληροφορίες οι οποίες έχουν μεγάλη ζήτηση. Θα αφορούν τη χρήση λιπασμάτων (B, DK, E, P), μελέτες για το τοπίο (D, E) και την εφαρμογή δεικτών που θα μετρούν τον αντίκτυπο της γεωργικής δραστηριότητας στο περιβάλλον (I, NL, UK).

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης 2002 επιλέχθηκαν δέκα σχέδια που υπέβαλαν εννέα χώρες. Η κοινοτική συνεισφορά είναι άνω των τριακοσίων χιλιάδων ευρώ. Οι δράσεις που επιλέχθηκαν αφορούν κυρίως τη χρήση λιπασμάτων, ανόργανων ή οργανικών. Προβλέπεται επίσης βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τις πρακτικές που εφαρμόζονται στις πιο φυσικές γεωργικές τεχνικές (βιολογική γεωργία, ορθολογική γεωργία, ολοκληρωμένη προστασία των καλλιεργειών κ.λπ). Τέλος, διεξάγονται πιλοτικές μελέτες για την εξέλιξη των αγροτικών τοπίων : αποσκοπούν να καθορίσουν τους νέους δείκτες διάρθρωσης του τοπίου βάσει του μήκους των φυτικών φρακτών ή των διαχωριστικών κρασπέδων. Πολυάριθμα νέα σχέδια αφορούν τη δημιουργία πληροφοριών περιφερειακού επιπέδου.

Όσο ενδιαφέρουσες και αν είναι οι νέες αυτές στατιστικές εργασίες είναι πολύ δύσκολο να αξιολογηθούν. Πρόκειται για πρωτοποριακές εργασίες, που αφορούν τομείς που δεν έχουν σχεδόν καθόλου διερευνηθεί και οι οποίες χρησιμοποιούν νέες μεθοδολογίες, δηλαδή τα αποτελέσματά τους δεν προεξοφλούνται. Ο στόχος που δηλώνεται συχνότερα στις προτάσεις δράσεων είναι η κατάρτιση νέων στατιστικών. Πρόκειται τις πιο πολλές φορές για την εφαρμογή νέων μεθόδων προσαρμοσμένων στα δεδομένα προς συλλογή. Οι δράσεις που αφορούν τη χρήση λιπασμάτων μπορούν να αξιολογηθούν καλύτερα απ' ό,τι οι έρευνες και οι αναλύσεις του περιβαλλοντικού αντίκτυπου, του τοπίου ή της βιωσιμότητας της γεωργίας. Τα κράτη μέλη ωστόσο έχουν αποδεχθεί το γεγονός ότι η Επιτροπή αντιμετωπίζει τις εργασίες αυτές ως εργασίες μεγάλης προτεραιότητας. Μπορεί η ποικιλία των προτάσεων να μην ανταποκρίνεται ακόμη στο ευρύ φάσμα των αναγκών που έχουν εκφραστεί, ωστόσο η ποιότητά τους αφήνει να διαφανούν ενθαρρυντικά πρώτα αποτελέσματα.

5.8. Περιβαλλοντικές πτυχές των γεωργικών οικονομικών λογαριασμών

Με το θέμα αυτό, που εισήχθη στο σχέδιο δράσης TAPAS 2001, η Επιτροπή ήθελε να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν στους υφιστάμενους γεωργικούς και δασικούς οικονομικούς λογαριασμούς συνιστώσες περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Μεταξύ άλλων, κατά την κατάρτιση των λογαριασμών γεωργίας και δασοκομίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιδοτήσεις που λαμβάνονται για δράσεις στο πλαίσιο της προσφοράς περιβαλλοντικών υπηρεσιών. Η δράση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της μακροοικονομικής παρακολούθησης προκειμένου να υποστηριχθεί η πολιτική για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Θα πρέπει, πρώτον, να προσδιοριστεί μια εναρμονισμένη μεθοδολογία ξεκαθαρίζοντας τους στόχους, τις σχετικές έννοιες των γεωργικών λογαριασμών και, στη συνέχεια, να μελετηθεί πώς μπορούν καλύτερα να λειτουργήσουν σε κάθε χώρα. Έπειτα θα γίνουν πρακτικές εφαρμογές έτσι ώστε να εκτιμηθεί η πραγματική βαρύτητα αυτών των περιβαλλοντικών συνιστωσών. Παράλληλα, σε ορισμένες χώρες θα διενεργηθούν πιο προωθημένες πιλοτικές μελέτες.

Οκτώ χώρες πρότειναν να ξεκινήσουν τα έργα το 2001 και το 2002. Τα έργα αυτά αφορούν συγκεκριμένα τις επιδοτήσεις, ιδίως τον εντοπισμό εκείνων των επιδοτήσεων που έχουν στενή σχέση με το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά επίσης άλλες πτυχές, όπως την κατάρτιση γεωργοπεριβαλλοντικών δεικτών βάσει των γεωργικών λογαριασμών ή πιλοτικές μελέτες σε περιφερειακό επίπεδο. Μία χώρα (I) αποσύρθηκε, ενώ οι 7 υπόλοιπες (B, DK, E, F, NL, OS και UK) δεσμεύτηκαν να ξεκινήσουν τα έργα που συμφωνήθηκαν. Μεταξύ αυτών, δύο χώρες (B και OS) εκπονούν διεξοδικότερες μελέτες στον τομέα της ταξινόμησης των περιβαλλοντικών πτυχών και μια χώρα (E) πραγματοποιεί περιπτωσιολογική ανάλυση για μια ισπανική περιφέρεια (Sierra de Aljibe, Κάδιξ).

Τα έργα αυτά, που βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη, θα επιτρέψουν στα οικεία κράτη μέλη να βελτιώσουν την κάλυψη των αποτελεσμάτων των γεωργικών λογαριασμών. Οι πληροφορίες που προέρχονται από τους γεωργικούς λογαριασμούς θα είναι επομένως εξαντλητικότερες αφού θα περιλαμβάνουν αφενός τους πόρους, ιδίως τους χρηματοοικονομικούς, που λαμβάνονται από το κοινωνικό σύνολο και τίθενται στη διάθεση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και, αφετέρου, το μερίδιο των συντελεστών παραγωγής που κινητοποιούνται στα έργα και οι οποίοι προκύπτουν από τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις. Τα έργα αυτά θα επιτρέψουν επίσης να προχωρήσει η εναρμόνιση των εννοιών στις οποίες στηρίζονται οι υπολογισμοί των διάφορων γεωργικών λογαριασμών, ο υπολογισμός νέων στατιστικών δεικτών για τις περιβαλλοντικές πτυχές της γεωργικής δραστηριότητας και να μετρηθεί πόσο επηρεάζει η αμοιβή των «περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων» το εισόδημα των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

5.9. Αγροτική ανάπτυξη

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου αποτελεί ένα ολοένα σπουδαιότερο μέλημα των τομεακών πολιτικών μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η γεωργική πολιτική. Μετά τη νομοθετική ρύθμιση των αγορών των γεωργικών προϊόντων, η αγροτική ανάπτυξη εξελίχθηκε σε δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ. Αυτό δημιουργεί νέες ανάγκες όσον αφορά τις γνώσεις και, ιδίως, όσον αφορά τις διαθέσιμες στατιστικές πληροφορίες σχετικά με διαστάσεις της γεωργικής πραγματικότητας που προηγουμένως λαμβάνονταν λιγότερο υπόψη.

Οι νέες αυτές ανάγκες αφορούν, αφενός, τις περισσότερο λεπτομερείς, από άποψη εδαφικής κατανομής, πληροφορίες που συνήθως συλλέγονται σε εθνικό επίπεδο. Αφορούν επίσης την

εδαφική κατανομή που συχνά διαφέρει από την κατανομή των διοικητικών περιφερειών, που χρησιμοποιείται κατά την κατάρτιση της πλειονότητας των περιφερειοποιημένων στατιστικών. Αφετέρου, οι ανάγκες αυτές αφορούν πληροφορίες για τα εξωγεωργικά εισοδήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης και των οικογενειών και ιδίως για τις συμπληρωματικές δραστηριότητες της γεωργικής δραστηριότητας και για τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι γεωργοί στο κοινωνικό σύνολο.

Το νέο αυτό πεδίο ανάπτυξης γεωργικών στατιστικών διακρίνεται στις προτάσεις ΤΑΡΑΣ 2002. Περίπου 150 χιλιάδες ευρώ θα αφιερωθούν σε αυτό το σκοπό από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Τα έργα που πρότειναν τα κράτη μέλη έχουν μια πρωτοποριακή πτυχή η οποία θα πρέπει να τονιστεί και να ενθαρρυνθεί. Επιπλέον είναι πολύ διαφοροποιημένα από θεματική σκοπιά, όσον αφορά το εισόδημα και την ποσοτικοποίηση των υπηρεσιών που προσφέρονται στο κοινωνικό σύνολο, λαμβάνοντας υπόψη και τις μελέτες που αποσκοπούν σε μια σαφέστερα προσανατολισμένη χρήση των διαρθρωτικών πληροφοριών που έχουν ήδη συλλεγεί.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από το 1996 εγκρίθηκαν τέσσερα ετήσια σχέδια δράσης από την Επιτροπή. Ένα πέμπτο σχέδιο βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας προκειμένου να εκτελεστεί το 2002. Το σχέδιο αυτό θα είναι το τελευταίο εφόσον δεν παραταθεί η περίοδος εφαρμογής της απόφασης 96/411/ΕΚ πέρα από το 2002. Σημαντικές προκλήσεις θα έχει να αντιμετωπίσει το κοινοτικό σύστημα γεωργικών στατιστικών κατά τα προσεχή έτη (διεύρυνση, ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στην κοινή γεωργική πολιτική, συνεκτίμηση του πολυλειτουργικού ρόλου της γεωργίας, συνέχιση των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων, μείωση των πόρων που διατίθενται για τις γεωργικές στατιστικές στα κράτη μέλη, τεχνολογική ανάπτυξη νέων εργαλείων για τη συλλογή δεδομένων κ.λπ.). Εξάλλου, η διαδικασία αναπροσαρμογής των εθνικών στατιστικών συστημάτων στις ανάγκες που απορρέουν από τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ πολύ απέχει από την ολοκλήρωσή της. Κατά συνέπεια θα ήταν σκόπιμο να εξασφαλιστεί για μερικά ακόμη χρόνια η συνέχιση του ΤΑΡΑΣ. Αυτό θα διευκόλυνε την προσδοκώμενη εξέλιξη των συστημάτων γεωργικών στατιστικών και θα τους έδινε τη δυνατότητα να ανταποκριθούν καλύτερα στις ανάγκες των χρηστών και ιδίως των διαμορφωτών πολιτικής.

Προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση στα αποτελέσματα και να διευκολυνθεί η διάδοση των μεθοδολογικών επιτευγμάτων που σημειώθηκαν στο πλαίσιο των έργων που χρηματοδοτήθηκαν από το ΤΑΡΑΣ, η Επιτροπή θα συνεχίσει την εφαρμογή δράσεων διάδοσης (σεμινάρια, δημοσίευση εκθέσεων κ.λπ.).

Εντούτοις, με την ευκαιρία μιας τέτοιας ανανέωσης, πρέπει να εξεταστεί ποιες βελτιώσεις ή αναπροσαρμογές θα ήταν επιθυμητές, υπό το πρίσμα της κτηθείσας πείρας και λαμβανομένων υπόψη των συντελούμενων εξελίξεων στην κοινή γεωργική πολιτική.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, κάθε προβληματισμός σχετικά με το μέλλον του ΤΑΡΑΣ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα :

6.1. Κατευθυντήριες γραμμές

- Η προσεχής πιθανή απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με παράταση του ΤΑΡΑΣ θα πρέπει να αφορά την περίοδο 2003-2007, δηλαδή πενταετή

περίοδο, προκειμένου η δράση αυτή να μπορεί να πλαισιωθεί από το κοινοτικό στατιστικό πρόγραμμα που προβλέπεται για την ίδια περίοδο.

- Η παράταση του TAPAS δεν ανταποκρίνεται μόνο στις ανάγκες αναπροσαρμογής του παρόντος κοινοτικού στατιστικού συστήματος, αλλά παρουσιάζει επίσης ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις υποψήφιες χώρες με την προοπτική της προσεχούς διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι αναπροσαρμογές που έγιναν το 2000 με την απόφαση 96/411/EΚ του Συμβουλίου, φαίνεται να ανταποκρίνονται στους αναζητούμενους στόχους απλοποίησης και αποτελεσματικότητας. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει λόγος να γίνει πρόβλεψη για νέες ουσιώδεις τροποποιήσεις της βασικής απόφασης.
- Ο εθελοντικός χαρακτήρας της συμμετοχής των κρατών μελών στις διάφορες δράσεις θα πρέπει να διατηρηθεί.

6.2. Βελτιστοποίηση των πόρων

- Οι χρηματοδοτικοί πόροι που θα διατίθενται σε κοινοτικό επίπεδο θα είναι σχετικά περιορισμένοι. Ως εκ τούτου, θα ήταν σκόπιμο να συγκεντρωθούν, κατά το μέτρο του δυνατού, στις δράσεις και στα κράτη μέλη που παρουσιάζουν τις πλέον σοβαρές ανάγκες.
- Ακόμη και αν χρειαστεί να στραφούμε προς μια πιο στοχοθετημένη χρησιμοποίηση των πόρων TAPAS στο επίπεδο των διάφορων κρατών μελών, όλα τα χρηματοδοτούμενα στο πλαίσιο αυτό σχέδια θα πρέπει να διατηρήσουν ένα σαφές κοινοτικό ενδιαφέρον.
- Όσον αφορά τα πιλοτικά σχέδια που έχουν να κάνουν με τη δοκιμή νέων τεχνικών ή με την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων μέσων για την κάλυψη των αναγκών στατιστικής πληροφόρησης, πρέπει να περιοριστεί, εάν παρίσταται ανάγκη, η κάλυψη σε ορισμένα κράτη μέλη ή σε ένα μόνο κράτος μέλος, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθολογική χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

6.3. Προγραμματισμός και αξιολόγηση των έργων

- Τα προηγούμενα σημεία υποδηλώνουν την ανάγκη διατήρησης της ευθύνης του σχεδιασμού των δράσεων TAPAS από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της μόνιμης επιτροπής γεωργικών στατιστικών.
- Μέσα στο πνεύμα αυτό, οι ειδικευμένες ομάδες εργασίας στο πλαίσιο της Eurostat θα πρέπει να συνεχίσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο ως προς την συνέχιση των αναληφθέντων δράσεων και την αξιολόγηση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων.
- Ωστόσο οι υπηρεσίες της Επιτροπής διατηρούν τις αρμοδιότητές τους όσον αφορά την επιλογή των σχεδίων που διατηρούνται και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που τους διαβιβάζονται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δράσεις TAPAS 1996-2002 - Νομικό πλαίσιο

Έτος	Μέρος(-η)	Απόφαση /ΕΕ	Δράσεις
1996/97	1 + 2	97/19/ΕΚ(16 Δεκεμβρίου 1996)L 6 της 10/01/1997	<ul style="list-style-type: none"> - Πρώιμη εκτίμηση για τις σπορές. - Βελτίωση και ταχεία διαβίβαση των στατιστικών στον τομέα των οπωροκηπευτικών.
1996/97	3	97/599/ΕΚ(30 Ιουλίου 1997)L 240 της 2/09/1997	<ul style="list-style-type: none"> - Ισοζύγια εφοδιασμού. - Βελτίωση των προβλέψεων παραγωγής κρέατος. - Περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες των γαλακτοκομικών προϊόντων : μεθοδολογικές μελέτες για την κάλυψη της ζήτησης παροχής τακτικών στατιστικών σχετικά με το θέμα αυτό.
1998	1	98/186/ΕΚ(25 Φεβρουαρίου 1998)L 70 της 10/03/1998	<ul style="list-style-type: none"> - Πρώιμη εκτίμηση για τις σπορές. - Βελτίωση και ταχεία διαβίβαση των στατιστικών στον τομέα των οπωροκηπευτικών. - Ισοζύγια εφοδιασμού.
1999	1	1999/41/ΕΚ(21 Δεκεμβρίου 1998)L 11 της 16/01/1999	<ul style="list-style-type: none"> - Βελτίωση και ταχεία διαβίβαση των στατιστικών στον τομέα των οπωροκηπευτικών. - Ισοζύγια εφοδιασμού. - Χρήση φυτοφαρμάκων.
2001	1	2001/147/ΕΚ(12 Φεβρουαρίου 2001)L 55 της 24/02/2001	<ul style="list-style-type: none"> - Ισοζύγια εφοδιασμού. - Χρήση φυτοφαρμάκων. - Προβλέψεις ζωικής παραγωγής. - Γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες.

			– Περιβαλλοντικές πτυχές των γεωργικών οικονομικών λογαριασμών.
2002	1	Στο στάδιο της απόφασης	<ul style="list-style-type: none"> – Υλικά δεδομένα – Περιβαλλοντικές πτυχές των γεωργικών οικονομικών λογαριασμών – Γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες – Χρήση φυτοφαρμάκων – Αγροτική ανάπτυξη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Ελαφρύνσεις που εισάγονται στις γεωργικές στατιστικές

Τομέας	Βασική νομοθετική πράξη	Ε.Ε.	Τροποποιήσεις νομοθετικής πράξης	Ε.Ε.
Έρευνες για τις διαρθρώσεις	Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 571/88	L 56 της 2/3/1988	Απόφαση της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 377/98	L 168 της 13/6/1998
Αμπελουργικές εκτάσεις	Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 357/79	L 54 της 5/3/1979	Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2329/98	L 291 της 30 /10/1998
Οπωροφόρα δέντρα	Οδηγία του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 625/76	L 218 της 11/8/1976	(⁴)	
Έρευνες ζωικού κεφαλαίου	Οδηγίες του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 23/93 (ΕΟΚ) αριθ. 24/93 (ΕΟΚ) αριθ. 25/93 (ΕΚ) αριθ. 77/97	L 149 της 21/6/1993 L 010 της 16/01/1998	Αποφάσεις της Επιτροπής : (ΕΚ) αριθ. 94/432 (ΕΚ) αριθ. 94/433 (ΕΚ) αριθ. 94/434 (ΕΚ) αριθ. 95/380 (ΕΚ) αριθ. 98/718 (ΕΚ) αριθ. 99/47 (ΕΚ) αριθ. 99/547 (ΕΚ) αριθ. 2000/380 (ΕΚ) αριθ. 2000/554	L 179 της 13/07/1994 L 228 της 23/09/1995 L 342 της 17/12/1998 L 015 της 20/01/1999 L 209 της 07/08/1999 L 139 της 10/06/2000 L 235 της 19/09/2000
Στατιστικές γαλακτοκομίας	Οδηγία του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 16/96 Απόφαση του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 582/98	L 078 της 28/03/1996 L 281 της 17/10/1998	Απόφαση της Επιτροπής(ΕΚ) αριθ. 97/80 (ΕΚ) αριθ. 98/325 (ΕΚ) αριθ. 99/309	L 24 της 25/01/1997 L 142 της 14/05/1998 L 119 της 7/05/1999

⁴ Νομοθετική διαδικασία εν εξελίξει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Κοινοτικές δαπάνες
στο πλαίσιο των ετήσιων σχεδίων δράσης

Ετήσια σχέδια δράσης	TAPAS 1996/97	TAPAS 1998	TAPAS 1999	TAPAS 2001	TAPAS 2002⁵
Πρώιμη εκτίμηση για τις σπορές	500.000 428.880 85,8%	500.000 298.474 59,7%			
Στατιστικές στον τομέα των οπωροκηπευτικών	450.000 383.106 85,1%	450.000 294.156 65,4%	245.000 148.000 60,4%		
Ισοζύγια εφοδιασμού	800.000 328.661 41,1%	500.000 335.000 67,0%	250.000 123.000 49,2%	253.000 200.000 79,1%	
Προβλέψεις παραγωγής κρέατος.	300.000 179.800 59,9%			44.000 44.000 100,0%	
Περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες των γαλακτοκομικών προϊόντων	225.000 162.490 72,2%				
Χρήση φυτοφαρμάκων			255.000 199.610 78,3%	209.000 209.000 100,0%	145.000
Γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες.				338.000 318.000 94,1%	282.500
Περιβαλλοντικές πτυχές των γεωργικών οικονομικών λογαριασμών				115.000 87.000 75,7%	52.000
Υλικά δεδομένα					253.500
Αγροτική ανάπτυξη					202.500
Σύνολο που διατίθεται	2.275.000	1.450.000	750.000	959.000	935.500
Σύνολο που καταβάλλεται	1.482.937	927.630	439.400 ⁶	858.000 ⁶	
%	65,2%	64,0%	58,6%	89,5%	

⁵ Προβλέψεις τιμών (στο στάδιο των συζητήσεων με τα κράτη μέλη, μετά τις οποίες θα ακολουθήσει, φυσιολογικά, η έγκριση της Επιτροπής).

⁶ Η τιμή αυτή περιλαμβάνει ποσά που μπορεί, ενδεχομένως, να μην έχουν ακόμη καταβληθεί αλλά αντιστοιχούν σε δράσεις που βρίσκονται στο στάδιο της εκτέλεσης.